

Petek, 27. 3. 2020 (2 uri)

Pri književnosti smo zaključili z obdobjem romantike. Naslednje literarno obdobje je **REALIZEM**.

Literarno obdobje, ko književniki pišejo realistično, imenujemo REALIZEM (lat. *realis* – stvaren, resničen).

Najprej se je realizem razvil v Franciji, Angliji in Rusiji. Morda je kdo že slišal za katerega od naslednjih umetnikov:

- **Francija:** Honore de *Balzac*, *Stendhal*, Gustave *Flaubert*.
- **Anglija:** Charles *Dickens*,
- **Rusija:** Nikolaj Vasiljevič *Gogolj*,
Lev Nikolajevič *Tolstoj*,
Fjodor Mihajlovič *Dostojevski*.

Zaradi neenakih družbenih razmer, časovno različnega pojava realizma ter različnih literarnih in kulturnih tradicij v posameznih deželah se posamezni tipi realizma lahko precej razlikujejo. Za vse pa je značilna objektivnost, golo prikazovanje resnice.

Realizem se je najmanj uveljavil v liriki, najbolj pa v pripovedni prozi (novele, romani). Podrobno so prikazovali zunanji svet, okolje, dogajanje in osebe, tako njihovo zunanost, kot notranje življenje – zato so obsežni.

REALIZEM - 2. POLOVICA 19. STOL.

- gre za podobo življenja takšnega, kakor je,
- snovno-motivno zajema življenje z vseh plati (tudi z grše),
- izogiba se preneseni besedi, manj jezikovnega okrasjanja.

DRUŽBENE RAZMERE V EVROPI IN SLOVENIJI

- napredujeta znanost in tehnika (stroji, parniki, lokomotive, brzojav ...),
- krepi se meščanstvo (predstavniki tega družbenega sloja pridejo v vlado),
- oblikovanje materialističnega svetovnega nazora (Marx, Engels, Darwin),
- v Sloveniji je kmetijstvo zaostalo,
- zadolževanje in izseljevanje kmetov (po letu 1848. so vsi kmetje lahko dobili nekaj svoje zemlje),
- v Sloveniji prevlada konservativna struja (Katoliška narodna stranka z literarnim mesečnikom Dom in svet) ter liberalna struja (Narodno napredna stranka, Ljubljanski zvon)

PREDSTAVNIKI:

- Ivan Tavčar (Visoška kronika, Med gorami),
- Anton Aškerc (Balade in romance),
- Janko Kersnik (Kmetske slike, Jara gospoda),
- Simon Jenko (Tilka, Obrazi),
- Simon Gregorčič (Soči),
- Josip Jurčič (Deseti brat, Kozlovska sodba v Višnji Gori).

Prebrali boste delo Janka Kersnika *Mačkova očeta* iz zbirke Kmetske slike.

Med branjem si podčrtajte besede, ki jih ne razumete (kar nekaj je arhaičnih/starih besed) in si jih poskusite glede na sobesedilo razložiti. Pomagate si lahko s SSKJ-jem.

Prosim, da si naslednja vprašanja prepisete in na njih odgovorite.

VPRAŠANJA:

1. Kaj je tema pripovedi?
2. Določi pripovedovalca.
3. Določi čas in kraj dogajanja.
4. Kateri osebi sta glavni? Kakšen je njun značaj?
5. Katere osebe so stranske?
6. Kateri družbeni sloj je v črtici opisan?
7. Kolikokrat v letu in kdaj se je Mačkom dobro godilo?

To bi bilo za ta teden. Upajmo, da se potem spet vidimo!

Ostanite zdravi in optimistični,

vaša učiteljica slovenščine dr. Jolanda Lazar